

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/94/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8613205137
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8613205137.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Antónii Kandravej a JUDr. Martina Barana v spore žalobkyne B., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o zaplatenie sumy 216 eur, o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a zaplatenie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 1 216 eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 17.03.2017, č. k. 5C/301/2013-88 a uzneseniu Okresného súdu Svidník zo dňa 21.04.2017, č. k. 5C/301/2013-99, takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok zo dňa 17.03.2017, č. k. 5C/301/2013-88.

II. Žalobkyni sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

III. V r a c i a vec vo vzťahu k sťažnosti proti uzneseniu zo dňa 21.04.2017, č. k. 5C/301/2013-99 súdu prvej inštancie ako bezdôvodne predloženú.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Stará Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom vyslovil, cit.:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 216 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Určuje, že poplatok v časti dvoch tretín zahŕňajúci náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou uvedený vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v zmluve č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.X.XXXX je neprijateľný.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadost'učinenie v sume 1 216 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu.“

2. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa so žalovaným uzavrela dňa XX.XX.XXXX A. o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni úver v sume 1.400 eur, za poplatok 1.216 eur na 12 mesiacov. Žalobkyňa mala vrátiť žalovanému sumu 2.616 eur, pričom doposiaľ uhradila sumu 1.616 eur, čo žalovaný nespochybnil. Poplatok tak predstavuje 86,84 % ročne. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že predmetný úver je úžerný, odporuje dobrým mravom a je neplatný v časti úžerných úrokov a neprijateľného administratívneho poplatku. Zo zmluvy nie je možné zistiť o aké administratívne plnenie sa jedná, čo spôsobuje neurčitosť a tým aj neplatnosť administratívneho poplatku. Ďalej boli porušené spotrebiteľské práva žalobkyne, pretože v predmetnej úverovej zmluve absentuje adresa predávajúceho, doba trvania zmluvy, doba termínu konečnej splatnosti úveru, ročná úroková sadzba, RPMN, priemerná hodnota RPMN a výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Pretože spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov podľa § 4 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, žalobkyňa má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške rozdielu medzi jej platbami a výškou úveru, čo predstavuje sumu 216,- eur (1 616 eur - 1 400 eur). Okrem

vydania bezdôvodného obohatenia žalobkyňa má nárok aj na primerané finančné zadostučinenie v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorého výška vychádza z ujmy, ktorá hrozila v súvislosti s nezákonným poplatkom 1.216 eur. Výrok o trovách konania súd odôvodnil ust. § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) s tým, že o výške trov sa rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP). O súdnom poplatku súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov. Žalobkyňa je podľa § 4 ods. 2 písm. u) citovaného zákona od poplatku oslobodená a keďže súd jej návrhu vyhovel, zaviazal neúspešného žalovaného na zaplatenie súdneho poplatku v sume 188,50 eura.

3. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný namietajúc, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď Zmluvu o úvere považoval za zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, a ustanovení Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa si úver vzala na výkon povolania, čo vyplýva zo samotnej Zmluvy o úvere. Navyše, súd prvej inštancie neuviedol ani jediné tvrdenie, na podporu svojho rozhodnutia, z akého dôvodu posúdil zmluvu ako spotrebiteľskú. Ďalej namietal aj výrok, ktorým súd prvej inštancie určil neprijateľnosť administratívneho poplatku. Uviedol, že slovenská právna úprava v oblasti úverov „účtovaniu poplatku“ výslovne nebráni a slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielen pripúšťa, ale aj ho výslovne uvádza. Žalovaný zároveň namietal, že žalobkyňa nijakým relevantným spôsobom neodôvodnila uplatnený nárok na finančné zadostučinenie, žalobkyni nevznikla žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie finančného zadostučinenia, a preto je záver súdu aj v tejto časti nesprávny. Z uvedených dôvodov žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

5. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 357 CSP), preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

6. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

7. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadřil žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Obdobným spôsobom náležitosti odôvodnenia rozsudku upravovalo ustanovenie § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 30.06.2016.

8. Jedným z podstatných odvolacích argumentov žalovaného je tvrdenie, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právného posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

9. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. júla 2011, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

10. V prejednávanej veci súd prvej inštancie posudzoval opodstatnenosť a dôvodnosť žalobkyňou uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia a zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia. Uplatnený nárok súvisí so zmluvou o úvere č. XXXXXXXXXX, zo dňa XX.XX.XXXX, ktorú žalobkyňa ako fyzická osoba uzatvorila so žalovaným ako dodávateľom. Súd prvej inštancie správne ustálil, že medzi žalobkyňou a žalovaným ide o spotrebiteľský vzťah, keď na podporu uvedeného správne vychádzal z rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 03.03.2015, č. k. 4C/302/2013-84 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 20.07.2016, č. k. 18Co/240/2015-113 o zrušení rozhodcovského rozsudku (č. I. 62-65).

11. Odvolací súd má za to, že na predmetný právny vzťah je potrebné aplikovať všetky ustanovenia vzťahujúce sa na ochranu spotrebiteľa v zmysle citovaného ustanovenia § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka a nasl. ako aj smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

12. Vzhľadom na odvolacie námietky žalovaného, len na potvrdenie správnosti záverov súdu prvej inštancie, je potrebné uviesť, že podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

13. Podľa § 52 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Odvolací súd má za preukázané, že z obsahu spisu totiž nevyplýva, že by žalobkyňa pri uzatváraní zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. V zmluve je síce uvedené, že poskytnuté prostriedky sú určené na povolanie, avšak s prihliadnutím na možný výskyt zastierania skutočného účelu uzatvorenia zmluvy, má v prípade pochybnosti, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ). Existujúce pochybnosti je potrebné odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže byť len označenie účelu - výkon zamestnania/povolania/podnikania, pričom absentuje odpoveď na otázku, aký konkrétny súvis s podnikateľskou činnosťou dlžníka vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má.

15. Z vyznačenia účelu na „povolanie“ by sa mohlo zdať, že by nemali byť žiadne pochybnosti o účele úveru. Z viacerých spisov týkajúcich sa žalovaného vyznievajú pochybnosti nad takto vyznačeným účelom úveru, a to v súvislosti s tvrdeniami dlžníkov, že obchodní zástupcovia sa dopustili nekalej obchodnej praxe a svojvoľne vyznačili spotrebiteľom ako účel úveru na „podnikanie“, a to bez ďalšieho len z dôvodu, že spotrebiteľ bol držiteľom živnostenského listu. Pochybnosti umocňuje aj predbežné opatrenie Okresného súdu Prešov z 11.3.2011 č. k. 17C 45/2011-35 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove z 26.5.2011 č. k. 6Co 84/2011 o uložení povinnosti spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., aby sa uvedenej nekalej obchodnej praxe zdržala. Dokonca, ani skutočnosť, že by bola žalobkyňa v čase uzavretia zmluvy držiteľkou živnostenského listu a priori nevylučuje možnosť uzavrieť zmluvu v postavení spotrebiteľky, vziať si úver na účel nesúvisiaci s jej podnikaním (porovn. nález Ústavného súdu ČR I. ÚS 1930/11).

16. Žalobkyňa v konaní uviedla, že peňažné prostriedky chcela použiť na osobnú spotrebu. S poukazom na interpretačné ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka je namieste pri pochybnostiach o obsahu zmluvy výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, je na žalovanom (ako veriteľovi). Žalovaný v konaní nepreukázal, že úver poskytol žalobkyňi na účel výkonu zamestnania žalobkyne. Vzhľadom na uvedené odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie uzavrel, že zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a žalobkyňi je dôvodné priznať postavenie spotrebiteľa.

17. Platí, že členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväznými pre

spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (článok 6 bod 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

18. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky (posudzuje sa, či zmluvná podmienka je z objektívneho hľadiska spôsobilá negatívne zasiahnuť do práv spotrebiteľa), ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenia zmluvnej podmienky za neprijateľnú.

19. Je nesporné, že spoločnosť POHOTOVOŠŤ, s.r.o., zneužíva svoje právo ako veriteľ, viackrát v priebehu rokov boli judikované všetkými súdmi rôznych inštancií porušenia práv spotrebiteľov, vrátane upozornenia Európskej komisie vo vzťahu k Slovenskej republike na riešenie ochrany spotrebiteľov práve v otázke zneužívania veriteľských práv touto spoločnosťou. Úmysly spoločnosti POHOTOVOŠŤ, s.r.o. obohacovať sa na úkor spotrebiteľov sú zrejmé, lebo táto spoločnosť má vedomosť z judikovaných rozhodnutí o svojom zneužití práva, či využívaní neprijateľných zmluvných podmienok.

20. Je potrebné konštatovať, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, nakoľko z obsahu spisu vyplýva, že v predmetnej zmluve nie je uvedená ročná percentuálna miera nákladov predmetného spotrebiteľského úveru (RPMN), čo spôsobuje, že v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. účinného v čase uzavretia predmetnej zmluvy medzi stranami, je potrebné takýto úver považovať za bezúročný a bez poplatkov.

21. Odvolací súd má za to, že predmetná zmluva je aj pre jej rozpor s dobrými mravmi, už s ohľadom na neprimeranú odplatu a požadovaný poplatok v absolútne neprimeranej výške, ktorý žalovaný od žalobkyne požadoval, v celom rozsahu neplatná.

22. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

23. Na kategóriu dobrých mravov je potrebné osobitne prihliadať pri spotrebiteľských zmluvách. Pojem dobré mravy Občiansky zákonník nedefinuje. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom.

24. Podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

25. Uvedené ustanovenie nemožno vykladať tak, aby do odplaty obvykle požadovanej na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch sa zahrňovali i údaje od tých subjektov finančného trhu, ktoré poskytujú neprimerané až úžernícke úroky. Pripustenie takejto možnosti rozhodne nebolo vôľou zákonodarcu, a preto pre účely zistenia výšky obvyklej odplaty sa musí vychádzať z údajov finančných inštitúcií poskytujúcich spotrebiteľské úvery za primerané odplaty, riadiac sa zásadou dobrých mravov, upravenou v ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

26. Pri dojednávaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné

neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. V zmluve dohodnutá úroková sadzba úveru podstatne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu 7,06 % ročne, uplatňovanú bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Dohodnutá úroková miera tak podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto záver o neplatnosti dojednaní, o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka, má oporu vo vykonanom dokazovaní.

27. Pokiaľ ide o podmienku v zmluve uzatvorenej zo dňa XX.XX.XXXX v časti poplatku je potrebné súhlasiť s názorom súdu prvej inštancie, že v 2/3-tinách je tento poplatok neúmerne vysoký, a to vo vzťahu k nákladom na vypracovanie, uzavretie zmluvy o úvere a na tzv. všetku administratívnu činnosť. Ide o vážne ustanovenie, ktoré vôbec nešpecifikuje o aké činnosti ide, pričom výška poplatku predstavuje cca 86,86 % poskytnutej sumy. V tejto súvislosti je nutné konštatovať, že v porovnaní s praktikami bánk, ktoré požadujú 1-2 %-tá za spracovanie úveru, je takýto poplatok neúmerne vysoký a v tomto slova zmysle aj taký, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi. To je ďalší dôvod na určenie neplatnosti tejto časti dojednaného poplatku.

28. Z uvedeného vyplýva, že tak z dôvodu absencie RPMN v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere, ako aj z dôvodu vzťahujúceho sa na 2/3-tiny tohto poplatku (neúmerne vysoké a nešpecifikované administratívne náklady na spracovanie úveru), je predmetný poplatok v celosti neakceptovateľný.

29. Z vyššie uvedených dôvodov je potrebné súhlasiť aj s určením absolútnej neplatnosti a neprijateľnosti zmluvnej podmienky vo vzťahu k 2/3-tinám tohto poplatku z úveru, pretože skutočne ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi tohto konania ako dodávateľom a spotrebiteľom.

30. Neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky týkajúcej sa časti predmetného poplatku za poskytnutie úveru v zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, je možné vyvodiť z generálnej klauzuly uvedenej v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v súvislosti s porušením princípu dobrých mravov, ako to analyzuje v odôvodnení svojho rozhodnutia aj súd prvej inštancie.

31. Skutočne je potrebné konštatovať, že takto zadefinovaný poplatok je neúmerne vysoký, v konaní absentuje dôkaz, že žalobca ako spotrebiteľ s jeho podstatou bol oboznámený, nakoľko je súčasťou spomínaných Všeobecných podmienok poskytnutia úveru žalovaného a nie je uvedený priamo v texte zmluvy, pričom tento poplatok nie je ani náležite špecifikovaný a viaže sa (jeho časť v rozsahu 2/3-tín) na bližšie neurčité náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Navyše, je potrebné konštatovať, že nejde o cenu plnenia, pretože túto by mal odrážať úrok z úveru. Podstatou tohto poplatku je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané a so zreteľom na výšku poskytnutého úveru ide o poplatok neúmerne vysoký.

32. V tejto súvislosti nemožno opomenúť, že ide vlastne o situáciu typickú ako je judikovaná v rozsudku Vrchného krajinského súdu v Karlsruhe z 03.05.2010 sp. zn. AZ 17 U 192/2010, v ktorom tento súd konštatoval, že ak banka od spotrebiteľov požaduje poplatok za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, poškodzuje tým spotrebiteľa, pričom je pre spotrebiteľa vždy neprijateľné spolpláňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak, tieto sú poskytované vo vlastnom záujme dodávateľa.

33. To znamená, že tento súd aj dojednanie poplatku súvisiaceho s poskytovaním úveru považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku a konštatuje, že za tento poplatok sa neposkytuje spotrebiteľovi skutočné protiplnenie, čo je preukázané aj v predmetnej veci a to práve so zreteľom na neurčitosť a nešpecifikovanosť predmetných 2/3-tín poplatku.

34. Žalovaný ďalej namietal nedôvodnosť nároku na primerané finančné zadosťučinenie.

35. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Odvolací súd osobitne zdôrazňuje, že je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

36. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve U. F.) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva "odradzujúci").

37. A tak práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle už citovanej judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“.

38. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa ako spotrebiteľka má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve, a tiež má právo domáhať sa, aby sa dodávateľ zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva, alebo povinnosti stanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva, alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom zodpovedá.

39. Odvolací súd nepopiera, že pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné prihliadať na okolnosti prípadu, bol to však žalovaný, kto nepostupoval s odbornou starostlivosťou, predostrel žalobkyni na podpis formulárovú zmluvu obsahujúcu neprijateľné podmienky, ako to súd prvej inštancie konštatoval v rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 17.03.2017, č. k. 5C/301/2013-88. Je zrejmé, že žalovaný požadoval plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky. Takéto konanie bolo a je nepochybne spôsobilé privodiť spotrebiteľke ujmu.

40. Žalobkyňa v konaní dostatočne preukázala porušenie zákonných povinností žalovaným, tiež preukázala, že toto porušenie bolo spôsobilé jej privodiť ujmu. Bol to žalovaný, kto do zmluvy naformuloval neprijateľné zmluvné podmienky týkajúce sa administratívneho poplatku. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia 1.216,- eur, je len logické a spravodlivé, že táto vychádza z ujmy hroziacej žalobkyni v súvislosti s výškou uplatňovaného poplatku (1.216,- eur).

41. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu, s ohľadom na závažné porušenie práv žalobkyne zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobkyňa úspešne domohla na súde, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné a jeho priznaná výška je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobkyne, zodpovedá svojmu účelu (teda poskytnúť satisfakciu spotrebiteľovi a odradiť dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov) pričom vo vzťahu k žalobkyni - spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené, neprimerané obohacovanie sa, či duplicitné uplatňovanie

nároku spotrebiteľa. Vychádzajúc z vyššie uvedených dôvodov, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, potvrdil.

42. Správnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania, ktorý odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP, stotožňujúc sa s dôvodmi v rozhodnutí o trovách konania, potvrdil.

43. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že žalobkyni v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

44. Okresný súd Stará Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením uložil žalovanému, aby v lehote 15 dní od doručenia uznesenia zaplatil súdny poplatok za podané odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 17.03.2017, č. k. 5C/301/2013-88 v sume 188,50 eur (Položka 1 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov).

45. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote sťažnosť žalovaný. Nesúhlasí s rozhodnutím, ktoré mu ukladá povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 188,50 eur. Poukázal na ust. § 255 ods. 1 a § 262 CSP. Nakoľko rozhodnutie Okresného súdu Svidník zo dňa 21.04.2017, č. k. 5C/301/2013-99 nie je konečné a ani nenadobudlo právoplatnosť, keďže bolo voči nemu podané odvolanie. Z uvedených dôvodov navrhol napadnuté uznesenie zrušiť.

46. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že sťažnosť bola podaná v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že niet rozhodnutia, ktorého vecnú správnosť by mal odvolací súd preskúmať, a preto vec vrátil súdu prvej inštancie bez meritórneho rozhodnutia ako bezdôvodne predloženú.

47. Odvolací súd má za preukázané, že napadnuté uznesenie vydal vyšší súdny úradník.

48. Podľa § 239 ods. 1 CSP, proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť.

49. Podľa § 248 CSP, o sťažnosti rozhodne súd prvej inštancie.

50. V súlade s citovanými ustanoveniami má odvolací súd za to, že nie je príslušný na rozhodnutie o sťažnosti žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Svidník zo dňa 21.04.2017, č. k. 5C/301/2013-99.

51. Vzhľadom na skutočnosť, že niet rozhodnutia, ktorého vecnú správnosť by mal odvolací súd preskúmať, vrátil vec vo vzťahu k sťažnosti proti uzneseniu zo dňa 21.04.2017, č. k. 5C/301/2013-99 bez meritórneho rozhodnutia ako bezdôvodne predloženú.

52. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).